

УДК 616.314-76:616-036.8:303.62

DETERMINATION OF PATIENT SATISFACTION WITH THE RESULTS OF ORTHOPEDIC REHABILITATION WITH COMPLETE REMOVABLE PLATE PROSTHESIS

ВИЗНАЧЕННЯ ЗАДОВОЛЕНОСТІ ПАЦІЄНТІВ РЕЗУЛЬТАТАМИ ОРТОПЕДИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ПОВНИМИ ЗНІМНИМИ ПЛАСТИНКОВИМИ ПРОТЕЗАМИ

Ромпії О. О. / Помпій О. О.*PhD, as. prof. / доктор філософії, доц.*

ORCID: 0000-0001-7993-8744

*Lugansk State Medical University, Rivne, 16 Lypnya, 36, 33028**Луганський державний медичний університет, Рівне, 16 липня, 36, 33028***Ромпії О. В. / Помпій О. В.***orthopedic dentist/ лікар-стоматолог-ортопед**Popasna Central District Hospital, Popasna, Sonyachna, 35A, 93300**Попаснянська центральна районна лікарня, Попасна, Сонячна, 35А, 93300*

Анотація. В роботі розглядається рівень задоволеності пацієнтів отриманими повними знімними пластинковими протезами, виготовленими для відновлення цілісності зубних рядів. Представлені результати анкетування хворих наступного дня після накладання протезів, через 1, 6 та 12 місяців. Наведені рекомендації щодо покращення якості життя пацієнтів, які потребують ортопедичної реабілітації з приводу повної вторинної адентії.

Ключові слова: повна вторинна адентія, знімні протези, анкетування, адаптація.

Abstract. The work examines the level of patient satisfaction with complete removable plate prostheses, made to restore the integrity of the dentitions. The results of patient questionnaires are presented the next day after placing prostheses, after 1, 6 and 12 months. Recommendations are given for improving the quality of life of patients who need orthopedic rehabilitation due to complete secondary adentia.

Key words: complete secondary adentia, removable prostheses, questionnaire, adaptation.

Вступ.

Повна втрата зубів на верхній або нижній щелепах значно поширена серед населення похилого віку України. Відповідно до даних науковців, розповсюдженість повної вторинної адентії складає від 15% до 25% в осіб віком від 45 до 60 років [1]. До основних методів стоматологічної реабілітації таких хворих відносять виготовлення незнімних, умовно-знімних і знімних конструкцій з опорою на імплантати та класичних повних знімних пластинкових протезів [2].

Використання імплантатів для фіксації ортопедичних конструкцій значно поліпшує якість життя пацієнтів, дає змогу використовувати сучасні матеріали з метою підвищення міцності та естетичності протезів, дозволяє подовжити терміни користування. Однак, особливо у пацієнтів похилого віку, існують певні протипоказання до проведення операції імплантації, зокрема, великий спектр загальносоматичних захворювань, застосування хворими біфосфонатних препаратів, недостатній об'єм і низький ступінь мінералізації кісткової тканини щелеп, відсутність достатнього рівня прикріплених ясен, що вимагає додаткових хірургічних втручань тощо [3].

Таким чином, використання повних знімних пластинкових протезів (ПЗПП) з властивими їм недоліками у вигляді незадовільної фіксації, низького рівня комфортності для пацієнтів та малих строків експлуатації залишається нерівнозначною альтернативою ортопедичним конструкціям з опорою на імплантати для реабілітації хворих з повною вторинною адентією.

Мета дослідження. Вивчити рівень задоволеності пацієнтів результатами протезування повними знімними пластинковими протезами шляхом проведення анкетування.

Матеріали та методи.

У клінічне дослідження були залучені 170 пацієнтів віком від 45 до 80 років з повною втратою зубів на верхній, нижній або двох щелепах, які звернулися до стоматологічного відділення комунального підприємства «Попаснянська центральна районна лікарня» протягом 2020 та 2021 років. Пацієнтам планували провести відновлення цілісності зубних рядів ПЗПП з пластмасовим акриловим базисом та пластмасовими штучними зубами. Хворих, які мали різку атрофію альвеолярних відростків чи альвеолярної частини щелеп III класу за Шредером або II класу за Келером виключали з дослідження та пропонували альтернативний метод протезування. Від усіх хворих були отримані інформовані добровільні згоди на участь у дослідженні.

З метою визначення ступеня задоволеності хворих результатами ортопедичної реабілітації була розроблена анкета-опитувальник, яка включала в себе 15 запитань щодо якості життя пацієнтів після протезування, відновлення функцій жування, мовлення, змін смакових відчуттів, естетичності посмішки та зовнішнього вигляду обличчя в цілому, надійності фіксації протезів, наявності дискомфорту або болю в процесі користування знімними конструкціями тощо. Наступного дня після виготовлення протезів, через 1, 6 та

12 місяців під час контрольних оглядів всім хворим пропонували пройти анкетування. Пацієнти мали відповісти на кожне запитання в анкеті та оцінити кожний окремий результат протезування в діапазоні від 1 до 5 балів, де 1 бал відповідав повному невдоволенню, а 5 балів – максимальному рівню комфортності за відчуттями хворого.

Після отримання результатів анкетування для кожного пацієнта обраховували загальну кількість балів та визначали рівень задоволеності отриманими протезами. Якщо за підсумками опитування кількість балів сягала від 60 до 75, то результати протезування оцінювали на «відмінно», від 45 до 60 балів конструкціям виставляли позначки «добре», від 30 до 45 балів – «задовільно», 29 балів і нижче – «незадовільно».

Результати дослідження. Наступного дня після виготовлення ПЗПП лише 8 пацієнтів (4,7% від загальної кількості хворих) відзначили в анкетах високий рівень задоволеності результатами протезування, тобто оцінили знімні конструкції на «відмінно». Кількість хворих, які за підсумками опитування виставили позначки «добре», була значно більшою та становила 37 осіб (21,7%). Задовільні результати під час анкетування були отримані у 91 пацієнта (53,6%), а незадовільні – у 34 хворих (20,0%).

Через 1 місяць чисельність пацієнтів, що відмічали відмінну та добру якість протезування, зросла та складала 45 осіб (26,6%) та 47 хворих (27,6%), відповідно. Зафіксована кількість анкет у відповідних пацієнтів, в яких виготовлені протези оцінили на «задовільно», дорівнювала 56 (32,9%), у той же час, про незадовільну ефективність ПЗПП повідомили 22 хворих (12,9%).

Повторне опитування через 6 місяців продемонструвало незначне зменшення показників відмінних та добрих оцінок задоволеності протезуванням, а саме до рівня 44 пацієнтів (25,9%), які оцінили ефективність ПЗПП на «відмінно» та 45 осіб (26,5%), які виставили оцінку «добре». Кількість хворих, що встановлювали задовільну або незадовільну якість відновлення цілісності зубних рядів, зросла та складала 57 (33,5%) та 24 пацієнтів (14,1%), відповідно.

Під час наступного контрольного огляду та анкетування хворих через рік експлуатації знімних протезів визначили, що на «відмінно» ортопедичні конструкції оцінили 44 особи (25,9%), оцінки «добре» отримали протези 44 хворих (25,9%), «задовільно» – ПЗПП 55 пацієнтів (32,4%), «незадовільно» – ПЗПП 27 пацієнтів (15,8%).

Мінімальну кількість відмінних та добрих оцінок наступного дня після накладання протезів можливо пояснити відсутністю адаптації до виготовлених конструкцій. Відомо, що середні терміни звикання пацієнтів до ПЗПП складають 33 доби і саме через такий термін рівень задоволеності протезуванням хворих у дослідженні суттєво зростає. Звертає увагу мінімальні коливання показників задоволеності хворих у строки від 1 до 12 місяців, адже у цей час щелепно-лицевий апарат знаходиться у стабільному стані адаптації до знімних протезів, а ступінь відновлення функцій максимальний.

Значна чисельність частково або повністю невдоволених ефективністю протезування пацієнтів може бути наслідком несприятливих анатомо-фізіологічних умов для протезування, високим порогом адаптації частини хворих, перебільшеними очікуваннями від результатів ортопедичної реабілітації тощо. Розширення показань для дентальної імплантації з метою фіксації різних ортопедичних конструкцій у таких пацієнтів дозволить підвищити їх якість життя та отримати надійний прогноз проведеного протезування у довготривалі терміни.

Висновки.

За результатами проведеного анкетування було встановлено, що через 12 місяців експлуатації знімних пластинкових протезів пацієнтами з повною вторинною адентією, значна кількість хворих була частково або повністю незадоволена ефективністю протезування та вимагала альтернативного методу ортопедичної реабілітації для підвищення якості життя та відновлення функцій щелепно-лицевого апарату в повному обсязі.

Література:

1. Неспрядько В. П. Особливості ортопедичного лікування хворих з поєднанням повної та часткової втрати зубів / В. П. Неспрядько, О. В. Барановський, Д. О. Тихонов // Вісник проблем біології і медицини. – 2013. – Вип. 1, Т. 1 (98). – С. 173-176.
2. Гавалешко В. П. Сучасний погляд на ортопедичне лікування часткової адентії (огляд літератури) / В. П. Гавалешко, М. В. Мельничук, Я. Р. Караван, М. О. Ішков, В. І. Рожко // Клінічна стоматологія. – 2019. – № 1. – С. 40-47.
3. Сидор О. В. Стратегія планування хірургічного етапу дентальної імплантації / О. В. Сидор // Вісник стоматології. – 2022. – № 1(118), Т. 43. – С. 50-55.

*Стаття підготовлена в рамках науково-дослідної роботи кафедри
стоматології Луганського державного медичного університету «Оптимізація
підходів щодо діагностики, лікування та профілактики стоматологічних
захворювань», № державної реєстрації 0120U104631*

Стаття надіслана 09.07.2022 р.

© Помпій О. О.